

(กรอบแนวคิด)

รูปแบบการประเมินพฤติกรรมทางจริยธรรมพื้นฐาน
ที่ส่งเสริมความสำเร็จทางการเรียน
และกลยุทธ์การปรับพฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้เรียน
ในสภาพการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่ง

เสนอ

สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

โดย

นายศิริชัย นามบุรี

รหัส 48-2079-001-4

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

- เป้าหมายทางการศึกษาของบลูม (Bloom's Taxonomy)
  - ด้านความรู้ความคิด (Cognitive Domain) , ด้านทักษะ (Psychomotor Domain),
ด้านจิตพิสัย (Affective Domain)
- ความมุ่งหมายสำคัญใน พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
  - มาตรา ๖ จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ ความรู้ **มีคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต** อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
  - มาตรา ๘ การจัดการศึกษายึดหลัก **จัดการศึกษาตลอดชีวิตให้ประชาชน**
  - มาตรา ๒๓ การจัดการศึกษาทั้งในระบบ นอกกระบบ ตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้ง **ความรู้ คุณธรรม และ กระบวนการเรียนรู้**
- แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559)
วัตถุประสงค์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนรอบด้านและสมดุล, สร้างสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญา และการเรียนรู้ ลดข้อจำกัดด้านโครงสร้างและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- ความสำคัญของด้าน จิตพิสัย (จริยธรรมพื้นฐานของผู้เรียน) ที่ส่งผลต่อความสำเร็จ / ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้งในและนอกกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย (การศึกษาตลอดชีวิต)
- ลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาด้าน
การเสริมสร้างจริยธรรม ให้แก่นักศึกษา

ความสำคัญและที่มาของปัญหา (ต่อ)

- ความสำคัญและบทบาทของ e-Learning สนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต และผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องความมุ่งหมายของ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติฯ
- ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำ ในรายวิชาพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านคอมพิวเตอร์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏ (สำรวจข้อมูล)
- ปัญหาด้านจริยธรรมพื้นฐาน ได้แก่ ความรับผิดชอบ, ความอดุสาหะ, ความกระตือรือร้นใฝ่รู้ หรือด้านอื่น ๆ ที่มีผลต่อความสำเร็จทางการเรียนของนักศึกษา มีพฤติกรรมอยู่ในระดับต่ำ
- ระบบ e-Learning (LMS) ปัจจุบันยังขาด รูปแบบการประเมินพฤติกรรมด้าน จริยธรรม และ ระบบการปรับพฤติกรรมด้านจริยธรรมผู้เรียนให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่ดีขึ้น และทำงานได้อย่างอัตโนมัติ

การวิจัยที่เกี่ยวกับ “รูปแบบการประเมินพฤติกรรมทางจริยธรรมพื้นฐานที่ส่งเสริม ความสำเร็จทางการเรียน และกลยุทธ์การปรับพฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้เรียน ในสภาพการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่ง” จึงเป็นแนวทางการศึกษาวิจัยเพื่อแก้ปัญหา ดังกล่าว และคาดว่าจะประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนในสภาพแวดล้อมแบบ e-Learning ในการดำเนินการประเมินและเสริมสร้างด้านจิตพิสัยให้แก่ผู้เรียน

จิตพิสัย คุณธรรม ค่านิยม จริยธรรม

จิตพิสัย (Affective) คือ ความรู้สึกนึกคิดของผู้เรียนเกี่ยวกับ ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาบุคลิกภาพ และการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในสังคม

ค่านิยม (Value) หมายถึง ความเชื่อของบุคคลที่เชื่อว่าสิ่งใดมีค่า มีความสำคัญและเป็นที่ยอมรับ ค่านิยมจะเป็นมาตรฐานในการรับรู้ การประเมิน การเลือกและการตัดสินใจของบุคคล ว่าควรทำหรือไม่ทำ

คุณธรรม (Merit) หมายถึง สิ่งที่บุคคลส่วนใหญ่ยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม ซึ่งเป็นความปรารถนาที่ส่งผลให้เกิดการกระทำที่เป็นประโยชน์และความดีที่แท้จริงต่อสังคม ได้แก่ การปฏิบัติตนตามหลักศาสนา

จริยธรรม (Ethics) หมายถึง การพิจารณาตัดสินใจประพฤติกหรือกระทำโดยอาศัยหลักของค่านิยมและหลักศีลธรรม เมื่อพบกับสถานการณ์หนึ่งสถานการณ์ใด โดยบุคคลจะมีความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก มีเหตุผล และตัดสินใจแสดงพฤติกรรมออกมา ซึ่งสังคมส่วนรวมยอมรับว่าเป็นมาตรฐานของคุณความดี จริยธรรมส่งเสริมให้ตนเองและสังคมส่วนรวมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

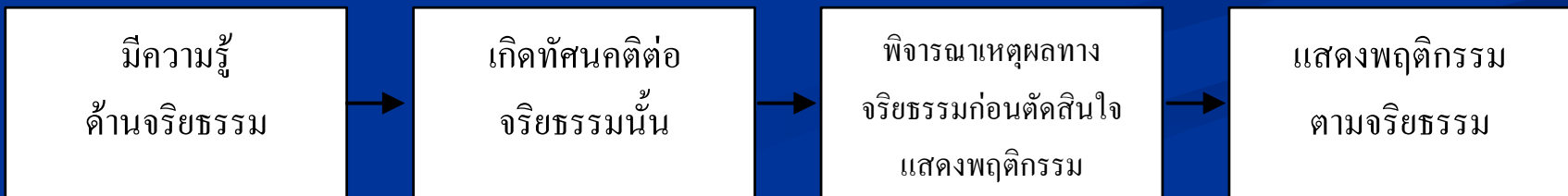
องค์ประกอบและขั้นตอนการเกิดจริยธรรม

- จริยธรรมแบ่ง เป็น 3 ด้าน (Brown,1965)

- 1) ด้านความรู้ (Knowledge) - เป็นความรู้ทางจริยธรรม
- 2) ด้านความรู้สึก (Feeling) - เป็นระดับความรู้สึกต่อจริยธรรมด้านนั้น ๆ มีความรู้สึกเห็นด้วย/ชอบ มากน้อยเพียงใด
- 3) ด้านการประพฤติปฏิบัติ (Conduct) - เป็นการแสดงการกระทำ/แสดงพฤติกรรมเมื่อพบปัญหาทาง จริยธรรมนั้น ๆ

- องค์ประกอบหรือประเภทของ จริยธรรม 4 ประเภท (ดวงเดือน, 2524)

- 1) ความรู้เชิงจริยธรรม - เป็นความรู้ที่สั่งสอนไว้ว่าจะไรดี-อะไรชั่ว
- 2) ทักษะเชิงจริยธรรม - ระดับความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบต่อจริยธรรมนั้นๆ
- 3) เหตุผลเชิงจริยธรรม - การใช้เหตุผลประกอบก่อนตัดสินใจแสดงพฤติกรรม
- 4) พฤติกรรมเชิงจริยธรรม - การแสดงพฤติกรรมที่สังคมชอบหรือดเว้นแสดงพฤติกรรมที่สังคมไม่ชอบ เป็นพฤติกรรมสังเกตเห็นและวัดได้ชัดเจน

การวัดและประเมินจริยธรรม 4 องค์ประกอบ

- **ความรู้เชิงจริยธรรม** (วัดความรู้ความเข้าใจในเรื่องจริยธรรมด้านนั้นๆ)
    - เครื่องมือวัด ได้แก่ แบบทดสอบ, แบบสอบถาม
  - **เจตคติต่อจริยธรรม** (วัดความรู้สึกรู้สึกต่อจริยธรรมด้านนั้น)
    - เครื่องมือวัด ได้แก่ แบบทดสอบด้านเจตคติต่อจริยธรรมด้านต่าง ๆ
  - **ความมีเหตุผลเชิงจริยธรรม** (วัดการให้เหตุผลต่อจริยธรรมด้านนั้น)
    - เครื่องมือวัด ได้แก่ แบบทดสอบเชิงสถานการณ์, แบบสัมภาษณ์เชิงสถานการณ์
  - **พฤติกรรมทางจริยธรรม** (วัดการแสดงออกหรือการกระทำเมื่อพบกับปัญหาทางจริยธรรมนั้น)
    - เครื่องมือวัด ได้แก่ แบบสังเกต, แบบบันทึกพฤติกรรม
- เป็นการวัดจริยธรรม
ของบุคคลที่ชัดเจน
และยอมรับมากที่สุด

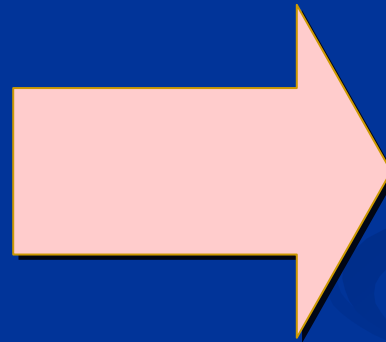
องค์ประกอบของการวัดทางจริยธรรม เทคนิค และเครื่องมือ กับ แนวทางการพัฒนารูปแบบการประเมินและกลยุทธ์การปรับปรุงพฤติกรรมทางจริยธรรม

จริยธรรมที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์/ความสำเร็จทางการเรียน

- ความรับผิดชอบ
- ความขยันหมั่นเพียร
- อุทิศเวลา
- ความกระตือรือร้นใฝ่รู้
- ความซื่อสัตย์
- ความมีระเบียบวินัย
- การตรงต่อเวลา
- ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
- ความอดทน
- ความยุติธรรม
- ความมีเหตุผล
- ความรอบคอบ
- การรู้จักฟังตนเอง
- ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- ฯลฯ

แนวทางการวิจัย ประเมินพฤติกรรม
ทางจริยธรรม และ สร้างกลยุทธ์
ปรับพฤติกรรมในสภาพการเรียน
การสอนแบบอีเลิร์นนิ่ง ได้แก่

- 1) ความรับผิดชอบ
- 2) ความขยันหมั่นเพียร
- 3) ความมีระเบียบวินัย
- 4) ความ...

(ข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็นผู้สอน
หรือ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง)

วิธีการประเมินพฤติกรรมทางจริยธรรม

1. วิธีการประเมินโดยตรง (Direct Method of Assessment)

- **การสังเกตพฤติกรรม (Observation)**
- การสังเกตและบันทึกบันทึกพฤติกรรมตนเอง (Self-Monitoring)
- การวัดผลที่เกิดขึ้น (Measurement of Product)
- การวัดทางสรีระ (Physiological Measures)

2. วิธีการประเมินทางอ้อม (Indirect Methods of Assessment)

- 1) การสัมภาษณ์ (Interview)
- 2) การรวบรวมข้อมูลจากบุคคลอื่น (Information from other people)
- 3) การรายงานตนเอง (Self Report)

นำเทคนิค **การสังเกตพฤติกรรม (Observation)** ไปออกแบบ
การวัดและประเมินพฤติกรรมทางจริยธรรมในสภาพการเรียนรู้การ
สอนแบบ e-Learning ได้อย่างไร โดยให้เป็นระบบอัตโนมัติ ?

เทคนิควิธีการสังเกตพฤติกรรม

- 1) การบันทึกแบบระเบียบเหตุการณ์ (Anecdotal Recording or Continuous Recording)
- 2) การบันทึกความถี่ (Frequency Recording or Event Recording)
- 3) การบันทึกแบบยาวนานของเวลา (Duration Recording)
- 4) การบันทึกความยาวนานของเวลาก่อนตอบสนอง (Latency Recording)
- 5) การบันทึกแบบช่วงเวลา (Interval Recording)
- 6) การบันทึกแบบสุ่มเวลา (Time Sampling)

นำ **เทคนิควิธีการสังเกตพฤติกรรม** ดังกล่าว ไปออกแบบวิธีการสังเกตพฤติกรรมทางจริยธรรมใน LMS ได้อย่างไร และ นำไปประยุกต์ในสภาพการเรียนการสอนแบบ e-Learning ได้อย่างไร และสร้างให้เป็นระบบอัตโนมัติได้อย่างไร ?

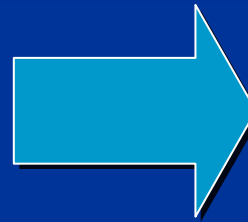

การปรับพฤติกรรมทางจริยธรรม

- **การปรับพฤติกรรม (Behavior Modification)** หมายถึง การนำหลักการหรือแนวคิดทางด้านพฤติกรรม โดยเฉพาะหลักการเรียนรู้ เช่น การเสริมแรง การลงโทษ ไปเสริมสร้างหรือเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนให้เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีหลักสำคัญว่า หลังจากที่ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์เสร็จแล้ว เขาจะได้รับผลกรรมที่พึงพอใจเป็นการเสริมแรง เพื่อกระตุ้นให้แสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์นั้นต่อไป **ทางตรงกันข้าม** หลังจากที่ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เสร็จแล้ว จะได้รับผลกรรมที่ไม่พึงพอใจเป็นการลงโทษเพื่อให้เขาหยุดหรือแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์น้อยลง (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต 2536 : 3)
- การปรับพฤติกรรมเป็นกลยุทธ์หรือวิธีการหนึ่ง เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้เรียนให้ดีขึ้น ทำอย่างไรในระบบอีเลิร์นนิ่ง?

เทคนิคการปรับพฤติกรรมทางจริยธรรม

1. การแต่งพฤติกรรม (Shaping)
2. การใช้ตัวแบบ (Modeling)
3. การเสริมแรงทางบวก (Positive Reinforcement)
4. การลงโทษ (Punishment)
5. การชี้แนะ (Prompting)
6. การควบคุมตัวเอง (Self-Control)

นำเทคนิคการปรับ
พฤติกรรมทาง
จริยธรรมนี้ ไป
ออกแบบและ
ประยุกต์ใช้ในสภาพ
การเรียนการสอนแบบ
e-Learning ได้
อย่างไร ให้เป็นระบบ
อัตโนมัติ ?

จากข้อมูลที่น่าเสนอ มีประเด็นคำถามที่น่าสนใจในการทำวิจัย ?

ในสภาพการเรียนการสอนแบบ e-Learning ซึ่งจัดการเรียนการสอนโดยใช้ LMS นั้น :

- **รูปแบบการวัดและประเมินพฤติกรรมทางจริยธรรม**

- จริยธรรมที่มีผลต่อการเรียนรู้ มีด้านใดบ้าง? เช่น ความรับผิดชอบ, ความขยันหมั่นเพียร, ความมีระเบียบวินัย หรือด้านอื่น ๆ
- พฤติกรรมย่อย ๆ เพื่อบ่งชี้จริยธรรมแต่ละด้านประกอบด้วยอะไรบ้าง?
- เทคนิควิธีการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมบ่งชี้ทางจริยธรรมใช้วิธีใด มีความเชื่อถือและตรวจสอบได้หรือไม่ใน LMS ?
- ข้อมูลที่สังเกตได้ (ใน LMS Database) จะนำมาวิเคราะห์และประเมินระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมโดยใช้วิธีการใด? ทฤษฎีและแนวคิดรองรับ?
- ระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมนำมาแปลผลเป็นคะแนนด้านจิตพิสัยได้อย่างไร?

จากข้อมูลที่น่าเสนอ มีประเด็นคำถามที่น่าสนใจในการทำวิจัย ?

- **การออกแบบกลยุทธ์การปรับปรุงพฤติกรรมทางจริยธรรม**

- การปรับปรุงพฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้เรียนให้ดีขึ้น ในกรณีผู้เรียนมีพฤติกรรมอยู่ในระดับต่ำ ขึ้นจะใช้ทฤษฎีใด ?

ใช้วิธีเสริมแรงหรือลงโทษ?

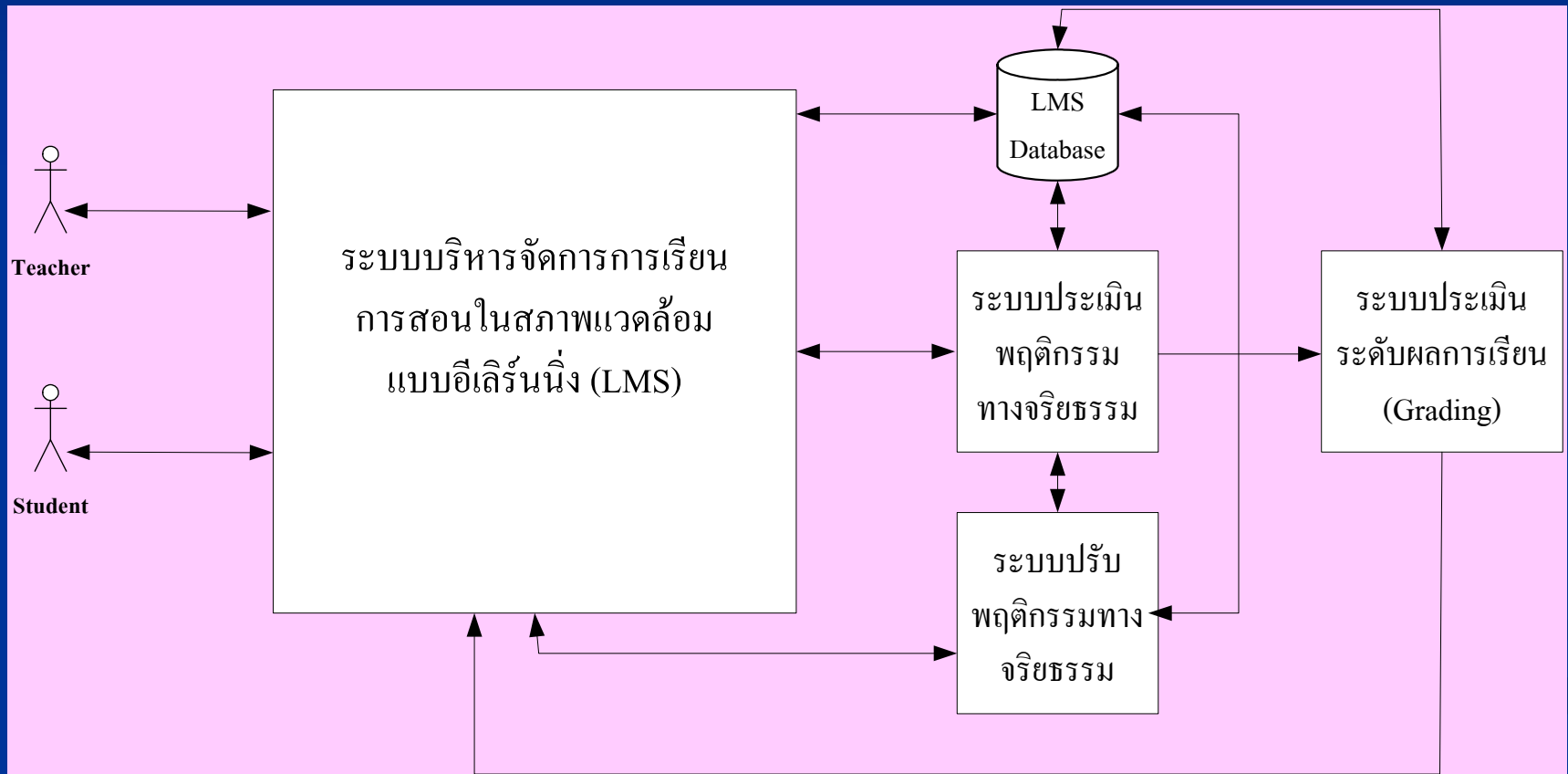
- ใช้เทคนิควิธีการใดเพื่อทำให้ระบบ LMS ปรับปรุงพฤติกรรมผู้เรียนโดยอัตโนมัติ?

- ระยะเวลาติดตามการประเมินผลระดับพฤติกรรมก่อนการปรับ ระหว่างการปรับปรุงพฤติกรรม และหลังการปรับปรุงพฤติกรรม ทำอย่างไร?

- วิเคราะห์และเปรียบเทียบพัฒนาการพฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้เรียนจากกลยุทธ์ที่สร้างขึ้น ทำได้อย่างไร?

System Framework Model

สวัสดี